

28.01.2025

Pohjois-Karjalan maakuntakaavoituskatsaus 2025

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaisesti (MRA 15§) maakunnan liitto on tiedottanut alueensa kunnille vireillä olevista suunnitelmista ja muista kuntien alueiden käytön suunnitteluun, rakennettuun ympäristöön ja rakentamisen ohjaukseen vaikuttavista toimenpiteistä. Maankäyttö- ja rakennuslaki on muuttumassa 1.1.2025 alueidenkäyttölainsäädännön mukaisesti, mutta sisältö pysyy edelleen samana. Alueidenkäyttölain uudistukset ovat tavoitteena olla keväällä 2025 hyväksyttävänä ja muutokset astuisivat voimaan vuoden 2026 alussa. Edelleen siis maankäyttö- ja rakennuslain (eli tulevan alueidenkäyttölain) 7 §:n mukaan myös kunnan tulee vähintään kerran vuodessa laatia katsaus kunnassa ja maakunnan liitossa vireillä olevista ja lähiaikoina vireille tulevista kaava-asioista, jotka eivät ole merkitykseltään vähäisiä.

Vuosittain laadittava Pohjois-Karjalan maakuntakaavoituskatsaus vastaa sekä kuntien ja muiden sidosryhmien tiedottamiseen vireillä olevista suunnitelmista, että myös auttaa kuntia heidän kootessaan alkuvuodesta lakiperusteista kaavoituskatsausta. Pohjois-Karjalan maakuntakaavoituskatsauksessa 2025 kuvataan maakuntakaavoituksen tämänhetkinen tilanne ja mistä ajantasainen maakuntakaavatieto taustaselvityksineen on löydettävissä. Lisäksi maakuntakaavoituskatsauksessa on lyhyt osio, jossa kuvataan muuta toimintaympäristössä tapahtuvaa alueidenkäyttöön liittyvää muutosta, meneillään olevia keskeisiä hankkeita ja toimenpiteitä sekä muutosprosesseja.

Maakuntakaava suunnittelujärjestelmässä

Maakuntakaava on ylikunnallinen yleispiirteinen suunnitelma maakunnan alueidenkäytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteista sekä maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisten alueiden käytöstä. Maakuntakaava ohjaa kuntakaavoitusta. Se myös havainnollistaa ja välittää valtakunnallisia alueidenkäytön tavoitteita ja sovittaa ne yhteen maakunnallisten ja seudullisten tavoitteiden kanssa.

Maakuntien liitot vastaavat maakuntakaavoituksesta, sen pitämisestä ajan tasalla ja sen kehittämisestä. Maakuntakaava voidaan laatia koko maakunnan kattavana kokonaiskaavana, osa-alueittain tai teemoittain. Maakuntakaavan hyväksyy maakuntavaltuusto, jonka päätöksestä on valitusoikeus hallinto-oikeuteen ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Lainvoimainen Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 (kokonaismaakuntakaava) ohjaa maankäyttöä

Maakuntavaltuusto hyväksyi 7.9.2020 Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040:n ja se sai lainvoiman 8.7.2021. Maakuntakaava 2040 on luonteeltaan kokonaismaakuntakaava eli aikaisemmat vaihekaavat ovat nyt saatettu ajan tasalle ja yksiin kansiin. Maankäytön kokonaisvaltainen käsittely antaa jatkossa hyvät mahdollisuudet pohtia maankäytön ylikunnallista, maakunnallista ja valtakunnallista merkitystä kuntakaavoitusta edistäen. Maakuntakaava käsittää Pohjois-Karjalan kaikki kunnat Heinävettä lukuun ottamatta, jonka maankäytön periaatteet on linjattu Heinäveden osa-aluemaakuntakaavassa (kuvattu omassa kohdassaan alla).

28.01.2025

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 1. vaihe (turve, suot ja rakennettu kulttuuriympäristö) on valituskäsittelyjen jälkeen saanut lainvoiman elokuussa 2024.

Pohjois-Karjalan maakuntavaltuusto hyväksyi maakuntakaavan kokouksessaan 13.6.2022, ja maakuntakaava kuulutettiin voimaan valituksista huolimatta. Maakuntavaltuuston hyväksymispäätöksestä valitettiin Itä-Suomen hallinto-oikeuteen, joka antoi päätöksensä asiassa 20.9.2023. Päätöksessä maakuntakaavasta kumottiin kuusi (6) kappaletta turvetuotantoon soveltuvia alueita (tu), muilta osin valitus hylättiin. Maakuntaliitto ei valittanut hallinto-oikeuden päätöksestä, mutta päätöksestä aiemmin valittanut haki jatkovalituslupaa / valitti korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Korkein hallinto-oikeus antoi päätöksensä asiassa 15.5.2024, jossa se hylkäsi valituslupahakemuksen. Pohjois-Karjalan maakuntahallitus päätti kokouksessaan 17.6.2024 (§82) panna täytäntöön maakuntavaltuuston päätöksen ja kuuluttaa muutetun maakuntakaavan voimaantulosta uudelleen maankäyttö- ja rakennusasetuksen 93 § mukaisesti. Maakuntakaava kuulutettiin 5.8.2024 ja se sai lainvoiman 19.8.2024. Tältä osin kaavan lainvoimaisuus on nyt kokonaisuutena ratkaistu.

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, Heinäveden osa-alue, on myös hyväksytty ja kaava on lainvoimainen.

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, Heinäveden osa-alue hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 4.12.2024, kaavasta ei valitettu ja sen myötä kaava kuulutettiin voimaan helmikuun alussa 2024. Kaava on saanut lainvoiman 14.2.2024. Osa-aluemaakuntakaavassa on yhteensovitettu Etelä-Savon maakuntakaava, Heinäveden kunnan osalta, Pohjois-Karjalan maakuntakaavaan, yhtenäistetty maakuntakaavamerkinnot sekä tarkasteltu kunnan maankäytön tavoitetilaa vuoteen 2040.

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaihe (energia ja maisemat) ehdotusvaiheessa

Maakuntahallitus teki 22.5.2023 käynnistyspäätöksen Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2040, 2. vaiheen laadinnasta. Kaavassa käsiteltävinä teemoina ovat energia ja maisemat eli sähkönsiirto, uusiutuvan energian kysymykset (erityisesti tuulivoima ja aurinkovoima) sekä maisema- ja pohjavesialuekysymykset. Kaavaluonnos oli 5.8.-16.9.2023 välisen ajan lausunnoilla ja nähtävillä ja siitä saatiin kaikkiaan 93 palautetta (46 lausuntoa ja 47 mielipidettä). Maakuntahallitus hyväksyi kokouksessaan 16.12.2024 vastineet luonnosvaiheen palautteeseen ja hyväksyi kaavaehdotuksen viranomaislausunnoille.

Parhaillaan kaavaehdotus on viranomaislausunnoilla 3.2.2025 saakka ja tämän jälkeen tulee myöhemmin keväällä vielä ehdotuksena yleisesti nähtäville. Hyväksymiskäsittely on aikataulutettu maakuntavaltuuston kesäkuun 2025 kokoukseen. Kaavatyössä energiainfran kannalta keskeisiä maakunnallisia selvitettäviä kysymyksiä ovat sähkönsiirtoon (400 kV ja 110 kV uudet linjat ja yhteystarpeet) sekä teollisen mittakaavan tuulivoiman ja aurinkoenergian maankäytöllisiin edellytyksiin liittyvät selvitykset. Vaihemaakuntakaavassa osoitetaan potentiaalisia vähintään maakunnallisesti merkittäviä (vähintään 8 voimalan käsittäviä ja sitä suurempia) tuulivoima-alueita. Maakuntakaavaa ohjaavat maakuntakaavatyöryhmä, SOVA-ryhmä sekä ohjausryhmä sekä lisäksi valmistelua varten on perustettu myös erilliset asiantuntijaryhmät eli

28.01.2025

energia- ja maisemaryhmät. Kaavatyötä voi seurata maakuntaliiton nettisivuilta osoitteesta <https://pohjois-karjala.fi/vaihekaava2/>.

Muuta ajankohtaista

Maakuntaliitto seuraa jatkuvasti toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia, joita ovat valtakunnallisella tasolla vuoden 2025 aikana muun muassa alueidenkäyttölakia, rakennetun ympäristön tietojärjestelmiä, valtakunnallista liikennejärjestelmäsuunnittelua (Liikenne 12) sekä mahdollisesti valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita koskeva uudistamistyö.

Maakuntaliitto antaa lausuntoja kuntien yleis- ja asemakaavoista sekä maanomistajien laatimista ranta-asemakaavoista. Lisäksi osallistumme alueidenkäyttölain mukaisiin kuntien kehittämiskeskusteluihin ja muihin viranomaisneuvotteluihin, ja olemme muutoinkin asiantuntijana mukana kuntien alueidenkäytön kysymyksissä sekä kuntayhteistyön edistämisessä.

Maakuntakaavoitusta koskeva tieto ja uuden maakuntakaavan seurantaraportin laatiminen

Voimassa oleva maakuntakaava ja tieto valmisteltavana olevista maakuntakaavoista taustaselvityksineen ovat luettavissa Pohjois-Karjalan maakuntaliiton internet-sivuilla osoitteessa www.pohjois-karjala.fi/maakuntakaava

Maakuntakaavan seurantaraportti tullaan laatimaan kokonaan uudelleen vuoden 2025 aikana, jossa työssä maakuntakaavan päämaankäyttömuodot tullaan systemaattisesti käymään läpi ja arvioimaan kaavavarausten ajantasaisuutta yhdessä kuntien ja keskeisten sidosryhmien kanssa.

Tämän seurannan pohjalta tullaan arvioimaan myös tulevien maakuntakaavapäivitysten tarvetta. Seuraamme maakuntakaavan toteuttamista ja edistymistä sekä laadittavan seurantaraportin ja ajantasaisen paikatiedon ja muun tietovarannon pohjalta, että myös kuntien kaavoituksen ja viranomaisneuvottelujen kautta.

Maakuntakaavoitusta koskevia lisätietoja antavat:

aluesuunnittelupäällikkö Pasi Pitkänen, puh. 0400 832 572
ympäristöasiantuntija Jukka Nykänen, puh. 050 412 0717
liikenneasiantuntija Jyrki Suorsa, puh. 050 466 8511
maankäyttöasiantuntija Heikki Viinikka, puh. 050 593 7269

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@pohjois-karjala.fi

28.01.2025

Joensuussa 28.01.2025

POHJOIS-KARJALAN MAAKUNTALIITTO

Markus Hirvonen
maakuntajohtaja

Pasi Pitkänen
aluesuunnittelupäällikkö